

[Finansministeren.]

vejende eksempler herpå for plejehjems- og børneinstitutionernes område. Det karakteristiske for disse udgiftsområder og ligeledes for folkeskoler, folkebiblioteker, almindelige sygehuse osv. er, at udviklingen har medført en fortsat kæde af standardforbedringer, som er gået på, uden at der har foregået en samlet overvejelse over de økonomiske konsekvenser heraf, og uden at man egentlig kan henvise til bestemte beslutninger om at foretage en sådan hævelse af niveauet.

Det er regeringens hensigt at lade foretage en mere systematisk gennemgang af spørgsmålene vedrørende standardfastsættelsen på de forskellige områder. Vi er indstillet på så hurtigt som muligt at ændre administrative forskrifter, såfremt man ad denne vej kan opnå en mere hensigtsmæssig ansvarsfordeling mellem centrale og lokale beslutninger. En mere dybtgående omlægning af udgiftsstyringen vil dog kræve lovændringer på de forskellige områder og vil gribe ind i overvejelserne vedrørende ændring af byrdefordelingen og opgavefordelingen mellem staten, amterne og kommunerne. Her må hovedsynspunktet være det, at kommunerne må bære det finansielle ansvar for de projekter, de selv har udformet, hvilket ligger på linje med kommunernes ønske om øget selvstyre.

Det forløb, der nu tegner sig som resultat af de forskellige bestræbelser på at holde igen på udgifterne, er klart en afdæmpning af stigningstakten, både for så vidt angår de offentlige udgifter som helhed og staten taget for sig. I den økonomiske årsoversigt, som økonomiministeren forelægger, er der angivet tal for de samlede offentlige udgifter; jeg skal derfor nøjes med at henvise til de budgetskøn for 1972-73, der er meddelt i finansplanen, der er omdelt til tingets medlemmer, og som viser, at den samlede forventede stigning i statsudgifterne ligger på linje med den forventede stigning i den samlede nationalindkomst. Det er klart, at der herved er forudsat, at der ikke i det kommende folketingsår vedtages nye omfattende udgiftslove eller på anden måde sker afvigelser fra den faste linje i udgiftspolitikken, som regeringen har lagt til rette.

Ord som besparelser, nedskæring af bevillinger, bremses på udgiftsstigningerne, til-

bageholdenhed osv. har indtaget en fremskudt plads i diskussionen og vil også gøre det i fremtiden. For at placere vore bestræbelser i den rette sammenhæng vil jeg gerne fremhæve, at der jo på ingen måde er tale om at sætte udviklingen i stå, jeg vil næsten sige tværtimod. Vi er i regeringen ganske klar over, at en fortsat forbedring af den offentlige indsats på en række områder er et væsentligt led i den almindelige fremgang i befolkningens levevilkår, og vi er også opmærksomme på, at den fortsatte produktionsfremgang i erhvervene kun er mulig, hvis det offentlige i en række henseender skaber rammerne herfor. Men den ny erkendelse — hvis jeg må bruge et så højtideligt udtryk — er jo, at forbedringen af de offentlige ydelser kan løbe så hurtigt, at den mod sin hensigt kommer til at spænde ben for erhvervsudviklingen og dermed også for tilvejebringelsen af det nødvendige produktionsgrundlag for velstandsfremgangen. Det er denne risiko, udviklingen gennem 1960'erne har aktualiseret, og som vi derfor nu må afværge.

Dermed er jeg nået frem til omtalen af de problemer, der i særlig grad vedrører udskrivningsprocenten, og problemer, der navnlig samler sig om den konjunkturpolitiske virkning af de finanspolitiske beslutninger, vi skal træffe i denne uge.

Resultaterne af den stramme finans- og pengepolitik, der er ført det sidste år, er nu ved at blive synlige. Jeg kan her henvise til økonomiministerens redegørelse; jeg skal kun tilføje, at udviklingen har bekræftet, at det var rigtig at udskyde afgørelsen vedrørende udskrivningsprocenten til september, hvor vi har et klarere billede af udviklingen, end vi ville have haft i maj måned. Opgaven er at videreføre den opretning af betalingsbalancen, som nu tegner sig, og at gøre dette med bibeholdelse af den høje beskæftigelse. Dette er baggrunden for, at regeringen foreslår udskrivningsprocenten fastsat uændret til 91. Finansplanen viser, at dette indebærer en fortsat stram finanspolitik, men dog således, at der sker en svag lettelse svarende til, at det indre efterspørgselspres er fjernet.

De tal i finansplanen, man navnlig bør hæfte sig ved i denne forbindelse, er overskuddet på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet. For indeværende finansår regner vi